

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2925/2019
03.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено - поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 178/19 од 01.02.2019. године, исправљене решењем истог суда Гж1 178/19 од 08.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 03.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 178/19 од 01.02.2019. године, исправљена решењем истог суда Гж1 178/19 од 08.04.2019. године, у другом и трећем ставу изреке, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА** као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 2635/14 од 15.10.2018. године, у ставу другом и четвртном ставу изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу, на име трошкова ревизијског поступка, исплати износ од 18.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2635/14 од 15.10.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011.годину, исплати износ законске затезне камате обрачунате на главницу од 16.461,48 динара, почев од 09.11.2013. године, па до 30.12.2013. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада исплати за период почев од фебруара 2013. године закључно са децембром 2014. године, износ од по 32.248,00 динара за сваки месец са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваког појединачног месечног износа па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавеже тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, исплати, за период од јануара 2015. године закључно са мартom 2015. године, износ од по 32.248,00 динара за сваки месец са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваког

појединачног месечног износа па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 165.217,00 динара са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 178/19 од 01.02.2019. године, исправљеном решењем истог суда Гж1 178/19 од 08.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2635/14 од 15.10.2018. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од фебруара 2013.године закључно са децембром 2014.године, исплати новчане износе по месецима са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде тако што је одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против пресуде другостепеног суда, одлука садржаних у ставу другом и трећем изреке пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд о тужиочевој ревизији није одлучивао на основу члана 404. Закона о парничном поступку, јер је у овом случају ревизија дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. истог закона, који искључује примену одредбе о посебној ревизији.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20 –у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене на неодређено време, на пословима ... у ... Казнено-поправног завода у Београду, почев од 20.12.2011. године. Решењем тужене од 06.12.2013. године распоређен је на радно место ... у звању ... у ... КЗП у Београду. Пребивалиште тужиоца је у ..., а рад обавља у Београду. Тужена је предвидела процедуру по којој државни службеници и намештеници, чије је место пребивалишта удаљено од седишта послодавца преко 50 км, остварују право на накнаду трошкова превоза. По тој процедури, која се примењује од 23.01.2013. године, запослени су дужни да до последњег радног дана у месецу доставе попуњен захтев за наредни месец, попуњену изјаву на полеђини захтева, копију личне карте и искоришћене месечне карте од овлашћеног аутопревозника или појединачне оригиналне карте искоришћене на релацији за које је захтев упуњен, из којих се јасно види релација, време, датум пута и износ. Упућивањем захтева

државном органу за накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, сматра се да је државни службеник поднео захтев за остваривање овог права и да државни орган доноси појединачно решење за примену овог права, за чије доношење је неопходно да подносилац захтева приложи адекватан доказ – искоришћену месечну карту, сходно захтеву који је поднео. Ова процедура измењена је 05.11.2013. године, тако што је за ову категорију запослених државних службеника и намештеника предвиђено да по истеку месеца достављају захтев за накнаду трошкова превоза, уз који прилажу искоришћену оригиналну месечну карту, односно искоришћене оригиналне појединачне карте овлашћеног аутопревозника. Сваког месеца, у периоду фебруар 2013. године закључно са децембром 2014. године, тужилац је подносио захтев непосредном руководиоцу – вођи смене уз који је достављао фотокопију личне карте и потврду о висини месечне карте за аутопревозника „...“, за које није добијао потврду да су заведени. Тужиоцу је редовно исплаћивана накнада за трошкове превоза до фебруара 2013. године, као и почев од априла 2015. године. Налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке од 18.04.2017. године утврђена је висина трошкова превоза, за период од фебруара 2013. до децембра 2014. године, у износу од 741.704,00 динара месечно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, применом члана 13. Закона о државним службеницима, члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника и чланова 2. став 1. и 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу, на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у периоду од фебруара 2013. године закључно са децембром 2014. године, исплати укупан износ од 741.704,00 динара.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужилац право на накнаду трошкова превоза остварује у складу са чланом 140. Закона о државним службеницима – писаним захтевом који се подноси функционеру који руководи државним органом, а о том захтеву одлучује се решењем. С обзиром да тужилац није доставио доказ да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату предметних трошкова, нити је због евентуалног „ћутања администрације“ покренуо управни спор, па зато не може са успехом тражити по том основу, ни као захтев за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана пресуда, у означеном делу, донета погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима (Службени гласник РС”, бр. 79/05...99/10), прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима. Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 62/06...95/18), државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредбом о накнади трошкова и отпремнини

државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 98/07) предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, (члан 2. став 1. тачка 1.), у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају (члан 3.).

По налажењу Врховног касационог суда, погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду трошкова превоза зато што је морао да подноси писмени захтев за накнаду, јер о правима и дужностима државних службеника одлучује руководилац, решењем у смислу члана 140. став 1. Закона о државним службеницима. Супротно овом схватању, Врховни касациони суд налази да право на исплату трошкова превоза није условљено ни подношењем захтева нити доказивањем да је запослени стварно сносио ове трошкове. Ово право запослених засновано је на цитираној одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника.

Наведеним законским прописима тужиоцу је, као државном службенику запосленом код тужене, признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно подносио трошкове. Тужена је у обавези да тужиоцу у целини плати трошкове које је имао за долазак на рад из места ..., где има пребивалиште, до Београда где је место рада и одлазак са рада. Закон о платама државних службеника и намештеника и Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника не прописује обавезу запосленог да за остваривање свог законског права на накнаду трошкова превоза мора да подноси руководиоцу посебан захтев. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету у обавези је да ову штету накнади на основу члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Висина накнаде трошкова превоза тужиоца за долазак на рад и одлазак са рада на наведеној релацији у спорном периоду утврђена је вештачењем, на основу висине месечне претплатне карте на релацији ...-Београд која се у спорном периоду није мењала.

Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка имајући у виду да су исти правилно одмерени применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлуку у другом ставу изреке, Врховни касациони суд донео је применом одредаба чланова 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, те је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара, и то на име

састава ревизије, сходно тарифном броју 16. Тарифе о наградам и накнадама трошкова за рад адвоката.

**Председник већа судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић